

AKTİF EĞİTİMDE BİLGİ BÜTÜNLÜĞÜNÜ SAĞLAMA:

MÖDÜL SENARYOSU BÜTÜNLÜĞÜ

1. AKTİF EĞİTİM KURULTAYI

(29-30 MAYIS 2004)

TEORİK ÇERÇEVE

- Üniversite eğitim ve öğretimi bilgide uzmanlaşmaya dayalı bir bilgi aktarımını hedefler.
 - Üniversite eğitimin alan öğrencinin talebi, yeteneklerinin açığa çıkarılması, geliştirilmesi ve becerisel olarak kendini ifade edebilir yeterliliğe ulaşabilmesidir.
 - Böylece, karşılaşılabilecek sorunlara bütünlük içinde kapsamlı bir bakış açısı kazandırmaktır.
-

Bilgide bütünlük arayışı yaklaşımları

- Bilim alanı düzeyinde bütünlüğü sağlama
 - Yöntem aracılığı ile bütünlüğü sağlama
-

Bilim düzeyinde bütünlük arayışı;

- Entegre bilim anlayışı
 - Disiplinler arası yaklaşım
 - Sibernetik yaklaşım
-

-
- **Bilim düzeyindeki her üç yaklaşımın ortak özellikleri, bütünlük ihtiyacını karşılamaya yönelik olmalarıdır.**
 - **Aynı zamanda, bu bütünlüğü, araştırma alanları ve yöntemlerini merkeze alarak sağlamayı hedefler.**
 - **Yetersizlikleri ise, konu ya da öğrenme metoduna odaklanmaktan kaynaklanır.**
 - **Özellikle sosyal bilimler açısından bilgide bütünlük arayışları aşağıdaki geleneksel öğeleri içerir:**
-

-
- **Bilgi süreci ile ilgili model, araştırmalar için uygun olduğuna inanılan kuramsal çerçeveye dayanır**
 - **Araştırmanın kapsamı ve öğeleri tahlil edilerek, ilgili alanın birimleri hakkındaki bilgiyi sınırlayıcı ifadelere öncelik verilir.**
 - **Alanla ilgili birimler hakkındaki bilgiyi tanımlamakta kullanılan ölçütler ortaya konulur.**
 - **Örnekler ya da gözlemler alana özel kavramlarla, değişkenlere ve sorulara uygun tarzda yorumlanır.**
 - **Kavramlaştırma süreci ile yorumlama süreci bir birinden ayrılarak konu ile özne arasında mesafe konmaya çalışılır.**
-

- En önemlisi, bilim düzeyinde bütünleştirici yaklaşımlar, bütünlük ile hedeflenenleri açıkça ortaya koymayarak, bilimsel nesnellik adına belirsizlik ve amaçsızlık sorunu ortaya çıkarır.**
 - Oysa, bilginin kazanımı faaliyeti ile bu faaliyetin amacı arasında bir ilişki olmadığı varsayımı tamamen yanlış bir varsayım olarak gösterilebilir.**
 - Eğitim ise bilginin kazanımı olduğu kadar aktarımı yada kullanımını da içine alan bir süreçtir.**
 - Bilgide bütünlük arayışı eğitim sürecini bir bütün olarak gözetmeye yöneliktir.**
 - Bilgi bütünlüğünü yeni bir bilim alanı oluşturmak suretiyle değil de; yöntem düzeyinde sağlamanın daha doğru olacağını düşünüyoruz.**
-

-
- Aktif eğitim yöntemi, bu tür bir bütünlük ihtiyacını karşılamaya dönük diğer bir yaklaşım olarak ele alınabilir.
 - Bilgi bütünlüğünü sağlama işlevi bakımından bir yöntem olarak aktif eğitim;
-

-
- a) Öğrenci-öğreticinin, belli zamanlarda ve konularda değil; karşılaşması muhtemel durumlardaki yeterliliğinin gelişimini sürekli ölçülebilir kılmalıdır.**
 - b) Programın sonunda değil, başlangıcında ölçme ve değerlendirme ölçekleri ve değerleri belirli olmalıdır.**
 - c) Bilgi kazandırma faaliyeti, başlangıçta, öğrenci-öğreticilerin hazır oluş düzeylerindeki farklılıklara ve bireysel gelişim farklılıklarına uygun tepki verebilmelerine karşı açık ve esnek olmalıdır.**
 - d) Sadece bilişsel ölçümlere göre değil; aynı zamanda çoklu – duyuşsal ve becerisel, çevresel -faktörlere göre başarı değerlendirmesi yapabilmeyi hedeflemelidir**
-

-
- Aktif eğitim yöntemi, bilgi bütünlüğünü öğretim sürecinde ve bilginin kullanımını gerektirecek durumları öngörerek sağlamayı hedefler.
 - Ancak, yöntemin hedeflere ulaşabilmesi için, öncelikle sorulması gereken sorular şunlar olmalıdır;
-

-
- Aktif eğitim, sadece bir öğretim yöntemi midir?**
 - Bilginin araştırılması safhasını da kapsar mı?**
 - Hedeflenen amacın bilgi elde etme süreci -yada bilginin nesnelliği- üzerindeki etkisini nedir?**
 - Bilgide bütünlük, bilgi alanları içinde mi, konular üzerinde mi, yoksa sorunlar üzerinde mi sağlanabilir?**
-

-
- **Biz burada aktif eğitimin, bilgi bütünlüğü ancak öğretim yöntemi üzerinden sağlamaya çalışıldığını vurgulayacağız. Yöntem düzeyinde bilgi bütünlüğünün, ancak, “probleme dayalı öğretim” (PDÖ) modeli ile sağlanabileceğini ileri sürüyoruz.**
 - **Ders merkezli öğretim müfredatı ile konu merkezli aktif öğretim uygulamasının, aralarında önemli bir farkın olmadığını düşünüyoruz. Bu nedenle,**
 - **PDÖ senaryoları ile yapılan aktif öğretim bu ölçütler bakımından ders ve konu merkezli öğretim uygulamalarına göre bir karşılaştırmasını yapacağız.**
-

- Aktif eğitime geçiş hazırlıkları sırasında İlahiyat Fakültesi tarafından oluşturulan çalışma belgesini esas alarak, ders merkezli müfredata göre anabilim dallarının okuttuğu derslerle ilgili amaç, içerik, problem ve konu tanımlamalarını yukarıdaki ölçütlere göre değerlendirdik.
 - Bu belge dışında, daha önceki uygulanan ders müfredat programını, süre tahsisi, ihtisaslaşma, ders konuları arasındaki ilişkiler açısından; ölçme ve değerlendirme ile ilgili hususları ve daha önceki deneyimleri dikkate alarak değerlendirdik.
 - Ortaya konulan 14 değerlendirme ölçeği daha genişletilebilirse de, aktif eğitimin işleyişini ölçme bakımından bir başlangıç sayılabilir.
-

	DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ	DM KLASİK
1	Ders Müfredat hedefi	Konu ile hedef özdeştir
2	Müfredat temel konuları	Ders Tanımı, kavramları, Alanı, Yöntem ve kaynakları, Konuları
3	Müfredatın diğer bilim alanlarıyla ilişkisi	Tüm program düzeyinde tasarlandığından ders düzeyinde gerçekleştirilmesi denetim dışı
4	Alanlar arası tedahül	Oldukça fazla
5	Hedef -içerik uyumu	Hedef belirlenmediğinden denetlenemez
6	Konu içeriklerine ayrılan süre	Öğreticinin uzmanlık ilgilerine bağımlı
7	Konu tekrarı ve ilgisiz veri oranı	Oldukça yaygın
8	İçerik entegrasyonu	Uzmanlık düzeyi ile sınırlıdır
9	Bilgi derinliği ve güvenilirlik	Konu çeşitliliği ile derinlik azalabilir; güvenilirlik öğreticinin ihtisas dışında ölçülemez
10	Yöntem çeşitliliği	Yok
11	Sınavların içerikle uyumu	Kısmen, seçmeye dayalı
12	Soruların zorluk derecesi ve verilen süre ilişkisi	Dikkate alınmıyor
13	Öğrenci başarısı ile konular arasındaki ilişki	Ölçülemez
14	Hedef davranışların gerçekleştirme süresi	Ölçülemez

	DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ	DM AKTİF
1	Ders Müfredat hedefi	a. Alanda kendisini ifade edebilme fırsatı vermez b. Alanında gelecekteki genişlemeleri bütünleştirebilecek bilgi temeli kazandırmaz. c. Öğrendiği bilgileri geliştirmesine kaynak sağlamak d. Bireysel öğrenme düzeyini artırmaz e. Bireysel yetenekleri ve tercihleri doğrultusunda bilgiyi bütünleştirici beceriler kazandırmaz.
2	Müfredat temel konuları	a. Genel öğretim yöntemleri içinde özel öğretim yöntemlerinin yeri b. Özel öğretim yöntemlerinde kullanılan strateji, yöntem, teknik, ilke ve materyallerin seçimi c. Özel öğretim alanına göre seçimi ve kullanımı
3	Müfredatın diğer bilim alanlarıyla ilişkisi	Konu düzeyinde sorunlu.
4	Alanlar arası tedahül	Var, bütünleşme çapraz göndermelere bağlı
5	Hedef -içerik uyumu	Tam değil
6	Konu içeriklerine ayrılan süre	Orantılı değil
7	Konu tekrarı ve ilgisiz veri oranı	Bütün senaryoların incelenmesi ile belirlenebilir.
8	İçerik entegrasyonu	Senaryo aşamasında sınırları belirlenebilir, değerlendirme aşamasında ölçülebilir.
9	Bilgi derinliği ve güvenilirlik	Derinlik, bilginin hedef ile ilişkisine orantılıdır; güvenilirlik yönlendirilen kaynaklara bağımlıdır.
10	Yöntem çeşitliliği	Sağlıyor
11	Sınavların içerikle uyumu	Sınırlı
12	Soruların zorluk derecesi ve verilen süre ilişki	Titizlik gösterilmesi gereken bir konudur
13	Öğrenci başarısı ile konular arasındaki ilişki	Dönem düzeyinde ölçülemez. Ancak, bütün modüller tamamlandığında özel bir yeterlik testi ile anlaşılabilir.
14	Hedef davranışların gerçekleştirme süresi	Kendini ifade, sosyalleşme düzeyinde olumlu; mevcut bilgilerini kullanma, yaratıcılık, sorun çözmede yetersiz.

	DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ	PDO AKTİF
1	Ders Müfredat hedefi	a. Alanda kendisini ifade edebilme fırsatı verir b. Alanındaki gelecekteki gelişmeleri de bütünleştirebilecek bilgi temeli kazandırır. c. Öğrendiği bilgileri geliştirmesine kaynak sağlar. d. Bireysel öğrenme düzeyini artırır. e. Bireysel yetenekleri ve tercihleri doğrultusunda bilgiyi bütünleştirici beceriler kazandırır.
2	Müfredat temel konuları	a. Genel öğretim yöntemleri içinde özel öğretim yöntemlerinin yerini kavrar. b. Özel öğretim sorunlarını belirler ve kavrar. c. Sorunları çözmeye strateji, yöntem, teknik, ilke ve materyalleri seçer ve kullanır.
3	Müfredatın diğer bilim alanlarıyla ilişkisi	Problem ortaya konulurken öngörülebilir, öğretim uygulamasında sınırlanabilir.
4	Alanlar arası tedahül	Problemin ifade edilmesine göre gerektiği kadar ilgi kurulur.
5	Hedef -içerik uyumu	Tam uyum
6	Konu içeriklerine ayrılan süre	Yeterli
7	Konu tekrarı ve ilgisiz veri oranı	Problemle ilgili olduğu sürece tekrar pekiştirmeye döndürür.
8	İçerik entegrasyonu	İfade edilen problemlerin kapsam denetimi ile sağlanabilir.
9	Bilgi derinliği ve güvenilirlik	Soruna dönük çözüm önerilerine göre ölçülebilir.
10	Yöntem çeşitliliği	Sağlıyor
11	Sınavların içerikle uyumu	Tam
12	Soruların zorluk derecesi ve verilen süre ilişkisi	Titizlik gösterilmesi gereken bir konudur
13	Öğrenci başarısı ile konular arasındaki ilişki	Sorunlara göre belirleneceğinden, konular problemlerle aralarındaki ilişkilere göre seçilir.
14	Hedef davranışların gerçekleştirme süresi	Yaratıcılık, kendini ifade, sosyalleşme, mevcut bilgilerini kullanma yeterli, bireysel tercihlerine göre sorun çözme becerisi

TESEKKÜRLER
TEŞEKKÜRLER
